

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

'ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ'

'ਆਰ ਐਸ ਨਰੂਲਾ, ਜੱਜ

ਨਾਜ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ', - ਜਵਾਬਦੇਹ

1964 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2773

19 ਜੁਲਾਈ 1966 ਈ

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (1948 ਦਾ ਐਲ) — ਐੱਸ. 21 — ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਸੁਣਵਾਈ ਅਪੀਲ — ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ — ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਸ਼ਕਤੀ -- ਕੀ ਧਾਰਾ 21 (2)(3) ਅਤੇ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ, ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2), (3) ਅਤੇ (4) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖੁਦ-ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁਣ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1, 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(1) ਅਤੇ 21(2) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕੇ.ਕੇ. ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਲਈ ਐਮ.ਆਰ. ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੇ.ਕੇ. ਚੋਪੜਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—ਨਾਜ਼ਰ, ਸੌਦਾਗਰ ਅਤੇ ਰੇਸ਼ਮ, ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ 50 ਦੀ ਧਾਰਾ 21(2) ਦੇ ਤਹਿਤ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਸਨ। 1948 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ (ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 7 ਫਰਵਰੀ, 1963 (ਅਨੇਕਚਰ 'ਏ') ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਇਲਾਕਾ ਐਮ.ਐਸ. ਬੀਰੀ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਹਾਈਜ਼ੋਰ ਹਿੱਸਾ ਖੂਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਕਰਮ ਚੰਦ ਦਾ ਕੁਝ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 14 ਆਨੇ ਦਾ ਰਕਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਪਾਸਿਓਂ ਜੋ ਰਕਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਮੰਡ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੰਡ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਪਲਾਟ ਹੋਏ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਡ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ 21 (1) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: - ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਖੇਤਰ ਬਚਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਖੂਹ ਨੰਬਰ 20/26 ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਾਗਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਉਟਾਰਾ, ਜੀਤਾ ਪੁੱਤਰ ਬਾਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:- ”

ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਏਕੀਕਰਨ ਕੋਲ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'C' ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਰਾਊਂਡ ਨੰਬਰ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"2. ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਹੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ 18,5.2.6, 15/1, 14/1, ਖੇਤਰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 11/3 ਦਾ ਰਕਬਾ 15, 14 ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਅਤੇ ਅਬਾਦੀ ਹੇਠਲਾ ਰਕਬਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।"

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 25 ਜੂਨ, 1963 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਬੀ') ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ 4 ਵੇਂ ਅਤੇ 5 ਵੇਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ (4) ਕਿ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰਸ਼ੀਅਨ ਪਹੀਏ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ (5) ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੋਧਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ. ਮਾਰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਗਏ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਮਿਤੀ 7 ਮਾਰਚ, 1964 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ-

"ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ

ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

11 ਸਤੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 10 ਦਸੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 21 ਦਸੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀ.ਐਮ. 3650 ਆਫ਼ 1964, 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਗਭਗ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਗਲਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੁਬਾਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਸੀ.ਐਮ. 1964 ਦਾ ਨੰਬਰ 3650, 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਮੌਸ਼ਨ ਬੈਚ (ਐਸ. ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 21 ਦਸੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 12 ਮਾਰਚ, 1965 ਨੂੰ ਮੌਸ਼ਨ ਬੈਚ (ਦੁਲਤ ਅਤੇ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ. ਜੇ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ 1964 ਦੇ ਸੀ ਐਮ 3650 ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਰਮ ਚੰਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੇ 13 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਬਾਉਂਦੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। 1964 ਦਾ C M 3650, ਇਸਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਘੇਰਾ, ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਇਸ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(3) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਰਿਣਾਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 21(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਇਲਾਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ, ਜੋ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਪ-ਭਾਗ. ਮਿਸਟਰ ਕੁਕਰੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ "ਅਜਿਹਾ ਆਰਡਰ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਬਜ਼ਰਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣ। , ਭਾਵ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਤੋਂ (4) ਤੱਕ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 33 ਵਰਗੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2), (3) ਅਤੇ (4) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰ. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ - ਉਪ-ਧਾਰਾ (2; ਧਾਰਾ 21 ਦੇ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਰਮ ਚੰਦ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਚੌਪੜਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਰਮ ਚੰਦ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਰਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(3) ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਦਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਭੁਲੇਖੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਏਕੀਕਰਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦਰਖਤਾਂ ਅਤੇ ਖੁਰਲੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਹ ਵਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ('ਏ') ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਗਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Parveen Rani, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।